

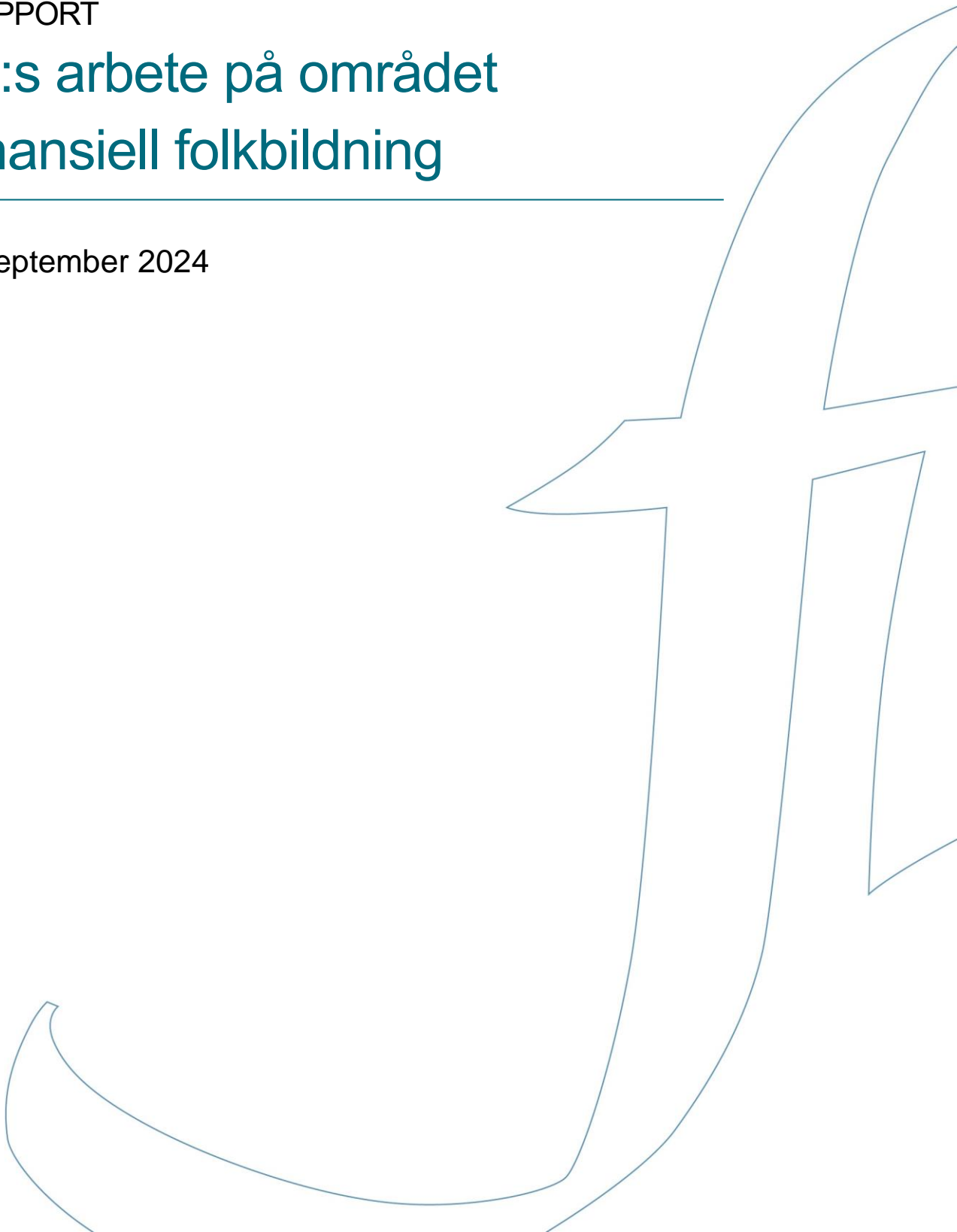

RAPPORT

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

---

5 september 2024

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	4
Bakgrund	5
Rapportens syfte och avgränsningar	5
Uppdraget – Finansiell folkbildning	5
Definition av begrepp	5
Finansiell förmåga och kunskap i Sverige	6
Risker till följd av bristande finansiell förmåga	7
Finansinspektionens arbete med finansiell folkbildning	11
Utbildningsinsatser och resultat	13
Insatser för att motverka bedrägerier	15
Resultatbedömning	16
Slutsatser och åtgärdsförslag	17
Vikten av finansiell förmåga	17
FI:s arbete med finansiell folkbildning bör fortsätta	17
Ytterligare åtgärder inom finansiell folkbildning	18
Bilaga 1: Utbildningsinsatser	20
Nätverkets utbildningsinsatser – Gilla din ekonomi	20
Skolprojekt	21
Övriga projekt och målgrupper	22
Bilaga 2: Informationsinsatser	23
Bilaga 3: Antal utbildade på kurser	26

Förord

Finansinspektionen (FI) har fått i uppdrag från regeringen att utvärdera arbetet som FI sedan 2009 driver på området finansiell folkbildning utifrån målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. I utvärderingen redovisar vi hur medel har fördelats på olika insatser och vilka resultat som har uppnåtts, bland annat insatsernas betydelse för att motverka olika former av bedrägerier.

Som en del av uppdraget har FI även bedömt inom vilka finansiella tjänster olika konsumentgrupper är som mest sårbara och i vilken utsträckning detta är ett resultat av bristande finansiell förmåga. Rapporten innehåller även förslag på åtgärder inom området finansiell folkbildning som bidrar till målet att upprätthålla ett starkt konsumentskydd.

Stockholm den 5 september 2024

Daniel Barr

Generaldirektör

Sammanfattning

Sverige har en väl fungerande finansmarknad med ett brett utbud av tjänster och produkter. Ändå är det många konsumenter som upplever att det är svårt att fatta beslut om den egna privatekonomin. Majoriteten av Sveriges befolkning förstår ekonomiska begrepp såsom ränta, inflation och riskspridning, men många vuxna saknar viktiga kunskaper om hur dessa faktorer påverkar den egna ekonomin. Det finns även noterbara skillnader mellan olika grupper när det kommer till finansiell förmåga och kunskap.

De senaste årens utveckling av finansmarknaden, framför allt vad gäller digitala tjänster, har möjliggjort för konsumenter att ta del av ett allt större utbud av finansiella produkter och tjänster men ställer samtidigt krav på kunskap. Vi har i denna rapport identifierat ett antal områden där en bristande finansiell förmåga kan utgöra betydande risker för konsumenten. Att vissa redan ekonomiskt utsatta grupper, som till exempel nyanlända, är överrepresenterade inom dessa områden bör betraktas som allvarligt eftersom det i många fall kan få förödande konsekvenser för individen. Ett stadigt växande problem för många konsumenter är bedrägerier, där vi ser att många saknar kunskap om internetsäkerhet och riskfyllda investeringar. Utbildningsinsatser som förebyggande åtgärd kan bidra till att färre blir utsatta genom att öka motståndskraften hos konsumenterna.

Som en del i det konsumentskyddande arbetet stärker FI konsumenternas ställning på finansmarknaden med finansiell folkbildning. Det främsta syftet är att säkerställa svenska folkets grundläggande ekonomiska kunskaper och bidra till en ökad finansiell förmåga i samhället. Genom utbildningar, informationsmaterial och andra kommunikativa insatser, anpassade till olika målgruppers behov, sprider vi kunskap i privatekonomi nationellt. En viktig del av arbetet är att utbilda vidareförmedlare för att nå ut till särskilt utsatta grupper och att bistå skolan med läromaterial inom det privatekonomiska området.

FI försöker utveckla verksamheten genom att löpande följa med och anpassa våra insatser efter de kunskapsbehov som finns, hur människor vill ta till sig privatekonomisk information och hur kunskap kan spridas så effektivt som möjligt. Det har bland annat gjort att vi når allt fler konsumenter via digitala kanaler. FI samordnar även sedan 2010 Nationella nätverket för finansiell folkbildning. Samarbetet mellan näringsliv, myndigheter och ideella organisationer gör att vi mer effektivt når ut till mest behövande grupper som finns över hela landet.

Mot bakgrund av den utveckling vi sett på finansmarknaden de senaste åren och de konsumentrisker vi ser i dag, särskilt risker för bedrägerier, bedömer vi att arbetet med finansiell folkbildning har blivit ännu mer angeläget sedan 2009 då FI först fick uppdraget. Nya digitala arbetssätt och kanaler har även inneburit större möjligheter att nå fram till fler grupper och över hela landet.

Bakgrund

Rapportens syfte och avgränsningar

Det uppdrag som denna rapport ämnar svara på är omfattande eftersom det syftar till att utvärdera det arbete som FI drivit på området finansiell folkbildning under 14 års tid. Vi har i rapportarbetet sammanställt samtliga insatser som genomförts på området och kartlagt resultatet av dem. Men med tanke på uppdragets omfattning har vi behövt göra en del avgränsningar. En mer ingående beskrivning och översikt av insatserna har placerats i tillhörande bilagor för att ge mer utrymme åt analys och åtgärdsförslag.

En ständig utmaning när det kommer till att utvärdera utbildande insatser är att mäta hur kunskap omsätts i praktiken bland mottagarna. Effekten av insatserna besvaras i rapporten i den utsträckning vi bedömer det är möjligt utifrån bland annat spridning och tillgängliga utvärderingar.

Uppdraget – Finansiell folkbildning

Parallellt med det reguljära tillsynsuppdrag på den finansiella marknaden har FI sedan 2009 verkat för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom privatekonomisk utbildning och information, under senare år benämnt som finansiell folkbildning. Tanken är att konsumenter med stöd av bättre kunskap ska kunna fatta mer välvägdade beslut på finansmarknaden. Detta arbete är således en del av FI:s insatser för att uppnå ett starkt skydd för konsumenter enligt uppdraget i förordningen (2023:910) med instruktion för Finansinspektionen. FI har följaktligen fortsatt med finansiell folkbildning även efter det att regeringen 2023 tog bort det särskilda uppdraget i regleringsbrevet.

Definition av begrepp

Finansiell förmåga och kunskap är en kombination av finansiell medvetenhet, kunskap, färdigheter och beteenden som behövs för att kunna fatta sunda ekonomiska beslut. Definitionen utgår från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) beskrivning av begreppet *financial literacy*¹.

Finansiellt välbefinnande, även kallat ekonomisk hälsa, innefattar hur individens ekonomiska situation ser ut och hur hen uppfattar den. Vid ett gott finansiellt välbefinnande kan individen uppnå sina ekonomiska behov, ambitioner och mål, och kan också hantera ekonomiska påfrestningar både nu och i framtiden. Internationellt omnämns begreppet oftast *financial well-being*.

---

¹ Recommendation of the OECD Council on Financial Literacy, 29 October 2020: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>.

Finansiell förmåga och kunskap i Sverige

FI:s senaste hushållsundersökning visar brister i en av fyra svenskars grundläggande finansiella kunskap. Trots att majoriteten förstår ekonomiska begrepp såsom ränta, inflation och riskspridning, saknar ändå många vuxna viktiga kunskaper om hur dessa faktorer påverkar den egna ekonomin. Dessutom visar undersökningen att det finns skillnader mellan olika grupper och att många upplever oro kring sin ekonomi. En majoritet (63 procent) känner sig självsäkra när det kommer till sin ekonomiska kunskap, men det finns skillnader mellan kön, ålder och livssituationer: Män och personer med högre utbildning och högre inkomst har generellt sett större självförtroende, medan kvinnor, unga (18–29 år) och personer med lägre inkomster har lägre självförtroende.² Svenska hushåll rankas dock i genomsnitt som nionde bäst bland 39 länder i OECD:s internationella jämförelse av finansiell förmåga. Men Sverige sticker ut när det kommer till skillnaden i faktisk kunskap mellan kvinnor och män.³

Finansiellt välbefinnande sammanfaller relativt väl med individens allmänna hälsa visar en undersökning som FI nyligen genomförde tillsammans med Folkhälsomyndigheten.⁴ En bättre upplevd hälsa speglas i ett bättre finansiellt välbefinnande. Resultaten visar även att de som har en positiv syn på sin vardagssituation i högre grad har ett privatekonomiskt intresse och ett bättre finansiellt välbefinnande. En positiv syn på sin vardag kan även kopplas till ett högre privatekonomiskt intresse och bättre finansiellt välbefinnande. Majoriteten av svenskarna uppger att de har ett gott finansiellt välbefinnande, men drygt en av tre uppger att de känner en oro eller stress för sin ekonomiska situation. Även när det kommer till finansiellt välbefinnande ser vi skillnader mellan grupper där unga, kvinnor, personer med lägre inkomster och utrikes födda generellt sett uppger sig ha ett lägre finansiellt välbefinnande än män och äldre. Skillnaderna mellan grupper när det kommer till finansiellt välbefinnande liknar till stor del dem vi ser när det kommer till finansiell förmåga och kunskap.

En alltmer komplex finansmarknad

De senaste årens utveckling av finansmarknaden, framför allt vad gäller digital distribution av finansiella produkter och tjänster, har möjliggjort för konsumenter att ta del av ett allt större och bredare utbud. Även om detta i sig kan vara positivt för konsumenterna skapar det också högre krav på kunskap. Det svenska pensionssystemets utformning ställer även krav på att en konsument har en grundförståelse av vad som gäller för fondplaceringar och finansiell risk. Det är väl

---

² Finansinspektionen (2023), Hushållens ekonomi och finansiella förmåga, Dnr 23–36.

³ OECD (2023), “OECD/INFE 2023 International Survey of Adult Financial Literacy”, OECD Business and Finance Policy Papers, No. 39, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/56003a32-en>.

⁴ Finansinspektionen (2024), Finansiellt välbefinnande och allmän hälsa i Sverige: <https://www.fi.se/contentassets/2e521169864d4cb1985d84dc910d82af/rapport-finansiellt-valbefinnande.pdf>

känt att finansiella produkter kan upplevas som komplexa och att konsumenterna ofta befinner sig i ett informationsunderläge gentemot producenterna, det vill säga de företag som tillhandahåller tjänsterna. Det framkommer senast i Betalningsutredningens analys av utvecklingen på betalningsmarknaden.⁵ Mot bakgrund av detta lyfter utredningen fram att insatser för att främja personers finansiella förmåga och medvetenhet bör ses som en viktig uppgift för staten.

Förändringen mot en alltmer digital finansmarknad har även inneburit att allt fler barn börjar använda digitala finansiella tjänster i en tidig ålder. Forskning visar att de flesta beteendemönster, däribland finansiella beteenden, formas i en ung ålder och kan vara svåra att förändra senare i livet.⁶ Det är därför av stor vikt att i arbetet med finansiell folkbildning särskilt stötta barn och ungdomar, liksom föräldrar som kan bidra till forma sina barns beteenden. Vikten av detta arbete är även något som lyfts fram i OECD:s och EU-kommissionens gemensamma ramverk om finansiell kompetens för barn och ungdomar i EU.⁷ Att privatekonomi fått ta större plats i skolan, och framför allt i gymnasiet i och med den nuvarande läroplanen för gymnasieskolan (GY11) och den kommande läroplanen GY25, bör betraktas som positivt för utvecklingen av den finansiella förmågan bland barn och unga i Sverige. FI ser dock ett problem med att flera av de lärare som ska lära ut privatekonomi som en del av kursplanen själva upplever ämnet som komplext och därför efterfrågar bättre hjälpmedel och stöd för att förmedla kunskapen.

Risker till följd av bristande finansiell förmåga

Som en del av uppdraget redogör vi nedan för ett antal områden där vi i dag ser betydande risker för konsumenterna att drabbas av stora ekonomiska svårigheter till följd av en bristande finansiell förmåga och kunskap.

Listan är inte uttömmande. Det finns fler områden där det finns risker att konsumenterna missgynnas ekonomiskt till följd av en bristande finansiell förmåga. Det kan röra sig om exempelvis bristande kunskap om bolåneräntor eller fondavgifter. Även inom dessa områden kan det finnas skäl till att arbeta med finansiell folkbildning som ett medel för att människor ska kunna fatta mer rationella beslut i sin ekonomi. I denna rapport har vi dock valt att göra en avgränsning genom att lyfta de områden där vi ser att konsekvenserna till följd av bristande finansiell förmåga och kunskap riskerar att bli särskilt allvarliga, eller rent av förödande, för enskilda konsumenterna.

---

⁵ Staten och betalningarna, SOU 2023:16, s. 324.

⁶ David Whitebread and Sue Bingham, Habit Formation and Learning in Young Children, the Money Advice Service (2013): <https://mascdn.azureedge.net/cms/the-money-advice-service-habit-formation-and-learning-in-young-children-may2013.pdf>

⁷ European Union/OECD (2023): Financial competence framework for children and youth in the European Union: https://finance.ec.europa.eu/publications/commission-and-oecd-infe-publish-joint-framework-children-and-youth_en

Betaltjänster

Att kunna göra och ta emot betalningar är en förutsättning för att fungera i samhället. Även om utvecklingen på betalningsmarknaden har lett till billigare och effektivare betalningar, samt ett ökat utbud av betaltjänster, finns det risker kopplade till bland annat överkonsumtion. En noterbar utveckling under senare år är att gränsen mellan betalningar och konsumentkrediter har blivit otydlig för den enskilde konsumenten i betalningssituationen, i synnerhet vid köp på internet. En undersökning från Konsumentverket visar att många konsumenter inte förstår att de handlar med lånade pengar, när de väljer att betala med faktura.⁸ Samtidigt visar statistik från Kronofogden att fakturor är den typ av kredit som ger upphov till flest betalningsförelägganden.⁹

Bedrägerier som genomförs i samband med någon typ av betaltjänst är också ett tilltagande problem. Under andra halvåret 2023 uppgick sådana bedrägerier till de hittills högst uppmätta nivåerna: 1,1 miljarder kronor. Det är ungefär tre gånger så mycket som under andra halvåret 2020. Majoriteten av de bedrägliga transaktionerna (i belopp) har skett till följd av social manipulation, vilket innebär att betaltjänstanvändaren ofta själv auktoriserar transaktionen. Att konsumenter godkänner transaktionen innebär ofta att de själva bär förlusten. I takt med att bedrägerierna ökat är det just förlusten för konsumenterna som har ökat mest.¹⁰

Konsumtionslån

Konsumtionslånen har vuxit snabbt de senaste åren, vilket bland annat bidragit till den överskuldssättning som har identifierats som ett problem för allt fler konsumenter. Överskuldssättningsutredningen betonade, i likhet med tidigare utredningar, konsumenternas egna förmågor som viktiga för att minska risken för överskuldssättning.¹¹ Utredningen anger bland annat att kunskap och förståelse för den egna ekonomin behövs för att planera sin ekonomi och kunna ta välgrundade ekonomiska beslut. I en skuldssättningsituation kan egen kunskap om vilka åtgärder som kan vidtas, vem man kan vända sig till för att få hjälp och ens förmåga att agera i den uppkomna situationen vara betydelsefulla faktorer för att ekonomiska problem inte ska förvärras. Även Europaparlamentets och rådets direktiv om konsumentkreditavtal lyfter vikten av finansiell utbildning och stöd till konsumenter i ekonomiska svårigheter.¹² Direktivet anger bland annat att

---

⁸ Många handlar för lånade pengar utan att förstå det, Konsumentverket, 2023-10-25.

<https://konsumentverket.se/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelanden/pessmeddelanden/2023/manga-handlar-for-lanade-pengar-utan-att-forsta-det/>

⁹ Långgivarens betydelse för betalningsproblem, Andersson, M.K. och M. Üye, FI-analys 35, Finansinspektionen, 2021.

¹⁰ Finansinspektionen (2024) Motverkande av bedrägerier i betaltjänster, Dnr 24–14480.

¹¹ Ett förstärkt konsumentskydd mot riskfylld kreditgivning och överskuldssättning, SOU 2023:38.

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv om konsumentkreditavtal (2023): https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302225

medlemsstaterna ska främja åtgärder för att stödja utbildning av konsumenter när det gäller ansvarsfullt låntagande och skuldhantering, särskilt för kreditavtal.

Försäkringar

Hemförsäkringen är ett centralt skydds nät för konsumenters privatekonomi. Statistik från SCB om levnadsförhållanden för olika grupper visar att tre procent av befolkningen saknar hemförsäkring.¹³ Bland grupperna utrikes födda, låginkomsttagare, arbetslösa och nyanlända är avsaknaden av hemförsäkring betydligt högre, vilket gör dessa, ofta redan ekonomiskt utsatta grupper, ännu mer sårbara. Den markant större skillnaden i avsaknad av hemförsäkring inom de här grupperna skulle kunna ha flera förklaringar. Men vad vi kan konstatera är att finansiell förmåga och kunskap samt kännedom kring olika finansiella produkter, såsom hemförsäkring, även är lägre i dessa grupper jämfört med andra.

FI har i en rapport om försäkringsmarknaden även konstaterat att det kan vara svårt för försäkringstagare att förstå premierabatter och att försäkringspremierna ibland höjs successivt.¹⁴ Det gör det svårare för försäkringstagare att fatta ett välgrundat beslut vid valet av försäkring. Rabatterna kan även leda till att försäkringstagarna när de väljer försäkring fokuserar mer på premiernas storlek snarare än på om försäkringsskyddet verkligen täcker deras behov. Det innebär att försäkringstagare kan ha svårt att fatta välgrundade beslut vid valet av försäkring.

Riskfyllda investeringar

Utvecklingen mot en alltmer digital finansmarknad har i hög grad påverkat tillgången till diverse spar- och investeringsprodukter. Detta kan givetvis ses som positivt ur ett konsumentperspektiv eftersom det bland annat har bidragit till ett ökat utbud samt lägre fondavgifter och avgifter för aktiehandel. Vi ser dock att utvecklingen kan bidra till att fler konsumenter söker sig till mer riskfyllda investeringar, där deras kunskaper om produkterna och riskerna kan vara bristfälliga. Samtidigt finns det grupper som av osäkerhet inte vågar spara på annat sätt än på konto, men sannolikt skulle vinna på att åtminstone ha en del sparande på annat sätt.

Den digitala utvecklingen har även lett till att allt fler konsumenter kontaktas av aktörer som är baserade utanför Sveriges gränser, vilket gör det svårt för FI att ingripa utifrån det mandat vi har. Vi får även allt fler klagomål från konsumenter som har förlorat pengar efter att ha investerat i en finansiell produkt som erbjudits via telefonsamtal eller sociala medier. Försäljaren ger inte tillräckligt med information om riskerna med investeringen och konsumenten förstår därför inte att

---

¹³ SCB: Boende efter indikator, redovisningsgrupp och kön. Andelar i procent och skattat antal i tusental. År 2008-2009 - 2023-2023.

¹⁴ Finansinspektionen (2022), Får lojala försäkringstagare betala mer?, Dnr 22-66.

pengarna placeras i produkter vars värde kan sjunka mycket snabbt.¹⁵ Den växande efterfrågan på investeringar där konsumenten förespeglas högre avkastning kan även ses som en av förklaringarna till den ökning vi ser i antalet anmälda investeringsbedrägerier. Antalet anmälda brott hos polisen har ökat kraftigt – 3 956 investeringsbedrägerier anmäldes under 2023, jämfört med 2 566 året innan.¹⁶

---

¹⁵ FI:s konsumentskyddsrapport 2024, Dnr 24-11545.

¹⁶ Brås databas över anmälda brott: <https://bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html>

Finansinspektionens arbete med finansiell folkbildning

Strategi och arbetssätt

FI:s arbete med att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning har varit och är omfattande. För att kunna uppfylla uppdraget om att sprida kunskap i privatekonomi nationellt behöver vi både arbeta effektivt och vara lyhörda kring samhällsförändringar. Medielandskapet och sättet som människor vill ta del av information är i ständig utveckling. Vår ambition är att forma verksamheten utifrån denna utveckling för att insatserna ska vara så relevanta och effektiva som möjligt.

Insatserna behöver även anpassas utifrån målgruppernas specifika beteenden och behov och prioritera målgrupper med särskilt behov av stöd. FI gör kontinuerligt utvärderingar av varje projekt för att nå största möjliga effekt. Genom omvärldsbevakning, FI:s hushållsundersökning och samtal med målgrupperna analyserar vi vilka grupper som vi behöver nå med vår information och inom vilka ämnesområden.

En integrerad del av FI:s arbete med finansiell folkbildning har alltid varit att identifiera de områden där vi ser störst risker till följd bristande kunskap. Analysen har gjorts med syftet att kunna identifiera målgrupper, anpassa innehåll och utveckla nytt utbildningsmaterial i förhållande till riskerna. Eftersom riskerna för konsumenter varierar över tid har finansiell folkbildning en viktig funktion i arbetet med konsumentskydd då utbildningar och innehåll kan anpassas efter riskerna. När det kommer till utbildningsprojekt riktade till skolan utgår vi från skolans aktuella läroplaner och för återkommande samtal med lärare inom de ämnen där privatekonomi ingår som moment i undervisningen.

Det arbete som drivits inom finansiell folkbildning har ett tydligt syfte att fylla ett kunskapsmässigt tomrum inom ämnet privatekonomi. Därutöver erbjuder vi nytt material som inte finns hos andra myndigheter eller privata aktörer.

Förändrade arbetssätt – digitalt fokus

Digitaliseringen har omformat sättet vi kommunicerar och interagerar på. I takt med att möjligheterna att kommunicera har förändrats har vi ställt om till ett mer digitalt arbetssätt. Det gäller både våra utbildningar och andra kommunikationsinsatser inom finansiell folkbildning. Från att tidigare endast ordnat fysiska utbildningar där vi reste runt i landet för att nå olika grupper, kan vi i dag nå ut bredare med de digitala alternativ vi har att tillgå. Eftersom möjligheten finns att nå ut till människor över hela landet har de digitala utbildningarna även visat sig vara mycket uppskattade av våra samarbetsorganisationer.

Människor söker inte information och kunskap på samma sätt som förr. Därav har vi digitaliserat flera av FI:s andra kommunikationsinsatser och informationsmaterial inom finansiell folkbildning. Genom filmer, e-utbildningar och spel på olika projektwebbplatser gör vi informationen mer tillgänglig för alla utan att det kräver omfattande resurser.

Vi ser även att det finns ett stort intresse från media för att sprida oberoende kunskap om privatekonomiska frågor i både traditionella och digitala mediekanalet. I en tid då människor i allt högre utsträckning känner en oro inför vilken information som går att lita på, kan FI spela en viktig roll i att sprida oberoende fakta och kunskap. En del av vår strategi för att effektivt nå konsumenterna med kunskap och information har därför varit via media. FI:s konsumentskyddsekonom har varit en viktig resurs inom detta område då hon fått ett stort medialt genomslag och etablerat FI som en aktör att vända sig till när det kommer till privatekonomiska frågor. Vi ser att den mediala strategin även har bidragit till att fler konsumenterna har kunnat hitta till vårt utbildningsmaterial.

Effektivare arbete genom samverkan

Ett led i att arbeta effektivt är att samverka med andra myndigheter och organisationer för att på bästa sätt nå ut med målgruppsanpassad information och få ut så stor nytta som möjligt. Myndighetssamverkan i privatekonomiska frågor är en viktig del i det arbetet och vi samarbetar kontinuerligt med exempelvis Konsumentverket, Kronofogden, Pensionsmyndigheten och Riksbanken. Vi samarbetar även med näringslivet och ideella organisationer inom ramen för det nationella nätverket som funnits sedan 2010.

Nationella nätverket för finansiell folkbildning

FI samordnar Nationella nätverket för finansiell folkbildning som är ett nätverk för utbildningsinsatser inom privatekonomi över hela landet. Nätverket består av över 100 medlemmar från myndigheter, organisationer och finansiella företag. Syftet är att öka den privatekonomiska förståelsen hos konsumenterna genom att sprida kunskap i privatekonomi med olika informations- och utbildningsinsatser. Nätverkets organisation utgörs av kansliet, programrådet och medlemmarna och FI ansvarar för nätverkets kansli, utbildningar och kommunikation. Programrådet, som består av representanter från flera nätverksmedlemmar, planerar den övergripande verksamheten tillsammans med kansliet och diskuterar aktuella privatekonomiska frågor med syftet att kartlägga och samordna insatser.

Nätverkets utbildningsmaterial är tillgängligt utan kostnad och fritt från reklam. Det innebär att information och utbildning inom nätverket ska lämnas oberoende från kommersiella inslag eller kopplingar till marknadsföring av produkter eller tjänster. Detta är viktigt för att trovärdigheten ska säkras.

Nätverkets arbete sker i huvudsak genom utbildningsinsatser under varumärket Gilla din ekonomi där nätverket väljer att utbilda vidareförmedlare som kan sprida kunskapen till fler. De som deltar på nätverkets utbildningar är till exempel personer som via sitt jobb möter människor i ekonomiskt utsatta situationer eller som samordnar frågor om pension på en arbetsplats. Syftet är att deltagarna i sin tur ska utbilda eller informera andra, så att kunskaperna sprids.

Internationell samverkan

Finansiell förmåga är en prioriterad fråga inom både OECD och EU. FI deltar aktivt i det internationella samarbetet och följer de rekommendationer för arbetet med finansiell folkbildning som beslutats inom ramen för OECD-samarbetet.¹⁷ Vi deltar i dag i tre internationella arbetsgrupper inom finansiell folkbildning.

FI:s delaktighet i det internationella samarbetet värderas högt eftersom Sverige ofta ses som ett föregångsland i arbetet med finansiell folkbildning. Sverige ses som ett land med en väl fungerande modell för nationellt samarbete när det kommer till privatekonomisk utbildning. Att myndigheter, organisationer och branschbolag på ett effektivt sätt samarbetar på nationell nivå är långt ifrån självklart i många länder.

Utbildningsinsatser och resultat

FI arbetar med flera utbildningsinsatser inom finansiell folkbildning. Som framgår ovan har metoderna för att sprida kunskap och information skiftat mellan olika målgrupper och kanaler baserat på bland annat behov och teknisk utveckling. Mellan åren 2009–2023 har ett stort antal projekt drivits inom ramen för finansiell folkbildning. Anslaget som årligen ska avsättas till verksamheten enligt regleringsbrevet uppgick under denna period till mellan fem och sju miljoner kronor per år. I FI:s internbudget för 2024 avsattes 7 miljoner kronor för finansiell folkbildning.

Följande är en kortfattad redovisning av de målgruppsanpassade utbildningar som vi driver i dag, och det sammanlagda resultatet av dessa insatser vad gäller antalet utbildade och betyg i kursutvärderingar. För en mer utförlig beskrivning av utbildningsprojekt och sammanställa resultat fördelat på respektive projekt, se tillhörande bilagor.

Utbildningsprojekt

Nedan är en sammanfattning av våra nuvarande utbildningsprojekt riktade mot olika målgrupper. En mer utförlig beskrivning av samtliga projekt finns i bilaga 1.

---

¹⁷ Recommendation of the OECD Council on Financial Literacy, 29 October 2020: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>.

- **Yrkesverksamma:** Projektet ”Trygga din ekonomiska framtid” riktar sig till yrkesgrupper som möter ekonomiskt utsatta personer i sitt arbete. Utbildningen vänder sig exempelvis till budget- och skuldrådgivare, konsumentvägledare, medarbetare inom Svenska kyrkan, gode män, överförmyndare och hjälparbetare inom organisationer som Röda Korset och Stadsmissionen.
- **Seniorer:** Utbildningen ”Tryggare ekonomi på äldre dar” fokuserar på digitalisering och bedrägerier, och drivs i samarbete med seniororganisationer.
- **Högskolor och universitet:** Projektet ”Pensionskunskap” är riktat till blivande personalvetare och ekonomer för att öka deras kunskap om det svenska pensionssystemet.
- **Mellanstadieelever:** ”Pengalabbet” är ett webbaserat spel för att öka kunskaperna om privatekonomi.
- **Högstadieelever:** Projektet ”Svinnrik” fokuserar på matsvinn och privatekonomi.
- **Gymnasieelever:** ”Koll på cashen” är ett undervisningsmaterial som syftar till att öka ungdomars intresse för och kunskap om privatekonomi.
- **Nyanlända:** ”SFI-Ekonomi” erbjuder utbildningsmaterial om privatekonomi för undervisning i svenska för invandrare (sfi).
- **Föräldrar och blivande föräldrar:** Projektet ”Ditt barn och dina pengar” syftar till att öka kunskapen om privatekonomi i samband med föräldraskap.

Resultat: Utbildningsinsatser

Under åren 2009–2023 utbildade FI vidareförmedlare och konsumenter via ett flertal olika kanaler. Utöver de fysiska och digitala kurser som har arrangerats har vi nått ut via egna utbildningswebbplatser, såsom gilladinekonomi.se, sfiekonomi.se, dittbarnochdinapengar.se och kollpacashen.se. Vi har även tagit fram fysiskt utbildningsmaterial som har distribuerats direkt till vidareförmedlare och lärare. Exempel på läromaterial är målgruppsanpassade broschyrer inom diverse privatekonomiska områden.

Tabellen nedan är en sammanställning av resultat från samtliga utbildningsinsatser mellan åren 2009–2023. För redovisning av resultat fördelat på varje projekt, se bilagorna 2 och 3.

Tabell 1. Sammanlagt resultat utbildningsinsatser

Utbildade vidareförmedlare	Nådda via webb och digitalt material	Beställt material
35 696 personer	2 525 447 personer	469 174 exemplar

Källa: FI årsredovisning och revisionsbevis åren 2009–2023

Resultat: Kursutvärderingar

Ett övergripande mål för arbetet med finansiell folkbildning har varit att kunskapen som deltagarna får i de utbildningar som arrangeras i FI:s regi och inom ramen för Nationella nätverket för finansiell folkbildning, ska vidareförmedlas av dem som direkt tar del av materialet. Att bedöma exakt hur stor effekt och spridning kunskapen har fått är därför svårt. Men vi kan med visshet hävda att vi har nått långt fler än dem som har deltagit i våra utbildningar.

Utbildningarna som FI genomfört genom åren har kontinuerligt utvärderats genom enkäter riktade till kursdeltagarna. Det sammanlagda resultatet för kursutvärderingarna 2023 visar följande:

- **94 procent** av vidareförmedlarna bedömer att deras kunskapsnivå har ökat, eller ökat markant
- **95 procent** uppger att de kommer ha god nytta av utbildningen i sitt informationsarbete
- Deltagarna ger ett snittbetyg på **4,6 av 5** möjliga när det kommer till kvaliteten på utbildningarna.

Insatser för att motverka bedrägerier

Det genomförs i dag en stor mängd insatser för att öka medvetenheten och varna för bedrägerier. Det finns dock väldigt lite evidens som berör effekten av den här typen av mer generella kampanjer. Studier som är genomförda på senare år indikerar att kampanjer med syfte att endast uppmärksamma konsumenter om bedrägerier har en begränsad effekt när det kommer till att förhindra risken att själv bli utsatt.¹⁸ Vad studier dock pekar på är att kampanjer som utformas för att utbilda konsumenten har större effekt på motståndskraften och risken för att bli utsatt.¹⁹

Inom ramen för FI:s arbete med finansiell folkbildning har vi lagt ett särskilt fokus på att utbilda om bedrägerier och internetsäkerhet i insatserna riktade mot seniorer. Detta genom att utbilda vidareförmedlare inom ramen för ”Trygga din ekonomi på äldre dar”, men även genom särskilt riktade utbildningsinsatser i samarbete med seniorförbunden. Utbildningarna innehåller bland annat återkommande föreläsningar från Internetstiftelsen, Konsumenternas Bank- och finansbyrå och FI med fokus på bedrägerier och internetsäkerhet.

FI genomförde under slutet av 2023 som en ytterligare del i det förebyggande arbetet mot investeringsbedrägerier en omfattande annonskampanj i sociala medier. Här var syftet att informera och utbilda en bredare målgrupp om de metoder som

---

¹⁸ Jensen, R.I.T., Gerlings, J. & Ferwerda, J. Do Awareness Campaigns Reduce Financial Fraud?. Eur J Crim Policy Res (2024): <https://doi.org/10.1007/s10610-024-09573-1>

¹⁹ Jeremy Burke, Christine Kieffer, Gary Mottola, Francisco Perez-Arce, Can educational interventions reduce susceptibility to financial fraud?: Journal of Economic Behavior & Organization: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S016726812200123>

bedragare använder för att luras. Annonserna skapade ett väldigt högt engagemang och resulterade bland annat i 8 206 017 exponeringar fördelat på 1 334 370 användare. En stor del av personerna som kampanjen nådde klickade sig vidare till fi.se för att lära mer eller tittade på hela den informationsvideo som var en del av kampanjen. Den hade även ett stort medialt genomslag. Under 2024 genomförde FI även en kampanj tillsammans med Internetstiftelsen och Polisen som var riktad till föräldrar för att uppmärksamma riskerna för barn att bli bedragna på pengar på diverse plattformar för onlinespel. Även denna kampanj fick stor uppmärksamhet och ett högt engagemang.

Resultatbedömning

FI har arbetat effektivt och metodiskt genom samverkan med både myndigheter, organisationer, skola och näringsliv för att kunna nå fram med kunskap till så många konsumenter som möjligt. Inom ramen för tillgängliga resurser har FI genom ett målinriktat arbetssätt och via långtgående samarbeten med stödorganisationer och vidareförmedlare lyckats nå fram både brett och till särskilt ekonomiskt utsatta grupper. Verksamheten har även kunnat bistå skolan med material riktad till elever i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet vilket bidrar till lära ut ekonomiska baskunskaper tidigt i livet.

Att arbeta för att motverka bedrägerier har varit ett viktigt inslag i FI:s utbildningar under flera års tid, framför allt i de som är riktade till seniorer. Det har också varit uppskattat av deltagarna. Arbetet med att motverka bedrägerier har dock trappats upp under de senaste åren via kampanjer i sociala medier vilka har fått ett stort genomslag. Genom kampanjerna ser vi att intresset är stort bland konsumenter för att lära sig mer om hur bedrägerier går till. Det omfattande intresset och ett högt känslomässigt engagemang ger bättre förutsättningar för konsumenter att ta till sig av utbildande insatser och skapar därigenom en förebyggande effekt. Vi ser därför att fler riktade folkbildande insatser inom detta område skulle kunna ha en positiv effekt för konsumentskyddet.

En generell utmaning när det kommer till utbildning är som nämnts tidigare att mäta effekten av insatserna. Men sett till både den tydliga efterfrågan på material och höga betyg i kursutvärderingar är en rimlig slutsats att verksamheten har haft en positiv effekt för spridningen av privatekonomisk kunskap. Den samlade bedömningen är att FI genom sitt arbete med finansiell folkbildning har bidragit till att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

Slutsatser och åtgärdsförslag

Arbetet som FI driver inom området finansiell folkbildning verkar för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden och har betydelse för konsumentskyddet. Förutom att upprätthålla det arbete som pågår finns det ett antal ytterligare åtgärder som skulle kunna genomföras för att stärka konsumentskyddet.

Vikten av finansiell förmåga

Utvecklingen på finansmarknaden sedan 2009 i form av både digitalisering och ett ökat utbud av produkter och tjänster ställer stora krav på den enskilde konsumenten vad gäller kunskap och finansiell förmåga. Vi ser att den snabba utvecklingen även har bidragit till ökade konsumentrisker och att brist på finansiell förmåga och kunskap kan få förödande konsekvenser för enskilda. Risker för överskuldssättning eller att bli utsatt för bedrägerier har blivit alltmer påtagliga i den finansiella vardagen. En rimlig slutsats är därför att arbetet med finansiell folkbildning på många sätt har blivit ännu mer angeläget sedan FI först fick uppdraget 2009. Detta resonemang stärks även av de statliga utredningar som vi bland annat har refererat till i denna rapport och som lyfter vikten privatekonomisk utbildning som en del av konsumentskyddet.

Mot bakgrund av det vi beskriver i denna rapport kan vikten av finansiell förmåga och kunskap ses utifrån tre aspekter: För det första är det en central del av konsumentskyddet på en finansmarknad där individen förväntas förstå och fatta allt fler och alltmer komplexa egna beslut. För det andra är det en fråga om jämlikhet eftersom vi ser stora skillnader i både finansiell förmåga och självförtroende mellan olika grupper. Det här understryker vikten av att finansiell kunskap sprids till hela befolkningen och i synnerhet de grupper där behovet är störst. För det tredje kan finansiell förmåga och kunskap ses ur ett folkhälsoperspektiv eftersom det finansiella välbefinnandet har visat sig ha en tydlig koppling till det allmänna hälsotillståndet.

FI:s arbete med finansiell folkbildning bör fortsätta

FI utgör en central del av det arbete som utförs inom privatekonomisk utbildning i Sverige, bland annat genom våra egna insatser och samverkan med andra. Det nationella nätverk för finansiell folkbildning som myndigheten samordnar har stor betydelse för att myndigheter, branschaktörer och ideella organisationer ska kunna samarbeta och arbeta effektivt inom området. Även internationellt agerar vi som en viktig aktör och förebild för samverkan och effektivitet.

Baserat på det arbete som FI driver på området finansiell folkbildning, och som vi beskriver i denna rapport, är vår avsikt att fortsätta arbetet som en del av vårt uppdrag att bidra till ett starkt skydd för konsumenter.

Ytterligare åtgärder inom finansiell folkbildning

Som en del av uppdraget ombads FI att vid behov lämna förslag på åtgärder på området finansiell folkbildning som bidrar till målet att upprätthålla ett starkt konsumentskydd. Vi vill då peka på åtgärder inom tre områden.

Återkommande kampanjer för att motverka bedrägerier

FI ser allvarligt på de senaste årens ökning i antalet bedrägerier som anmäls. Fler förebyggande åtgärder skulle kunna ha en positiv effekt för konsumenterna. Bland annat när det kommer till att sprida kunskap om de metoder som bedragarna använder sig av.

För att motverka investeringsbedrägerier är det också önskvärt att öka kännedomen om FI:s varningslista. Vi ser att de riktade kampanjer vi genomfört för att informera och utbilda om bedrägerier har varit framgångsrika när det gäller engagemang och spridning. Den kampanj som vi under slutet 2023 genomförde med syftet att utbilda om investeringsbedrägerier, nådde 1 334 370 användare via sociala mediekanalet. Kampanjen resulterade även i 25 974 besök på fi.se där besökaren genomsnitt stannade på sidan i 66 sekunder. Resultatet indikerar att besökarna stannat på sidan och tagit del av den text eller informationsfilm som var en del av kampanjen. En betydande andel av besökarna genererade av kampanjen klickade sig även vidare till FI:s varningslista.

Fler och återkommande kampanjer av utbildande karaktär med fokus på bedrägerier skulle kunna få en förebyggande effekt när det kommer till att minska risken för konsumenterna att bli drabbade. Genom digitala kampanjer kan vi effektivt nå ut brett till utvalda målgrupper och samtidigt utvärdera resultatet för att få en tydlig bild av kampanjernas genomslag och effektivitet. Att genomföra fler och återkommande kampanjer för att motverka bedrägerier skulle därför vara en önskvärd åtgärd inom området, men det skulle samtidigt kräva ytterligare resurser.

Riktade insatser för att nå utrikes födda

Som vi har belyst i denna rapport är utrikes födda en grupp som sticker ut när det kommer till bristande finansiell förmåga och finansiellt välmående. Eftersom det finns stora risker med att exempelvis sakna kunskap om hemförsäkring, ser vi att det är angeläget att nå denna målgrupp och föra ut kunskap om den svenska finansmarknaden och olika finansiella tjänster.

Det material som vi har tagit fram för undervisning i svenska för invandrare (sfi) med fokus på privatekonomi har varit mycket uppskattat. Under åren 2010–2023 hade webbplatsen sfiekonomi.se 308 446 besök och handboken ”Dina pengar och din ekonomi” har mellan åren 2010–2023 beställts i 199 323 exemplar. Vi ser dock att materialet skulle kunna träffa en bredare målgrupp med ytterligare insatser för spridning. Bland både nyanlända och yrkesverksamma som arbetar med denna

målgrupp är material översatt till andra språk högt efterfrågat. Vi ser därför att en översättning av material när det gäller de mest grundläggande finansiella tjänsterna vore en önskvärd satsning för att stärka konsumentskyddet för utrikes födda och öka grundförståelsen av Sveriges finansiella system.

Vi ser också att de satsningar som vi har genomfört inom ramen för vårt arbete med finansiell folkbildning har varit både efterfrågat och uppskattat. Ytterligare insatser, såsom en bredare spridning av materialet SFI-ekonomi, översättning av baskunskap och en satsning för att nå bredare med utbildningarna ”Ny i Sverige” vore önskvärda, men skulle kräva ytterligare personalresurser inom området.

Fler och återkommande undersökningar för att mäta finansiell förmåga och finansiellt välbefinnande

Som FI betonar ovan ger de undersökningar som vi har genomfört en viktig förståelse av hur den finansiella förmågan och kunskapen ser ut i Sverige. Undersökningarna ger även en värdefull kunskap om vilka risker konsumenter möter på finansmarknaden. Den insikten förbättrar våra möjligheter att arbeta förebyggande. Utbildningar och material kan snabbt riktas mot särskilt utsatta grupper med ett anpassat innehåll som kopplas till var på finansmarknaden vi ser risker i form av bristande finansiell förmåga och kunskap. I dag genomförs en hushållsundersökning för att mäta konsumenternas finansiella förmåga och förståelse av olika finansiella tjänster vart tredje år på grund av begränsade medel. Vi ser att undersökningen skulle kunna genomföras varje år och då varieras mer vad gäller frågor och innehåll. Det finns även ett kommunikativt värde i att undersökningarna genomförs oftare eftersom intresset för resultatet har varit stort hos allmänheten.

FI har även nyligen och i samarbete med Folkhälsomyndigheten genomfört en undersökning av finansiellt välbefinnande vilket gav insikter på hur privatekonomin kan ha påverkan på det allmänna hälsotillståndet. Undersökningen visade bland annat att en bättre upplevd hälsa speglas i ett bättre finansiellt välbefinnande. Resultaten visar även att de som har en positiv syn på sin vardagssituation i högre grad har ett privatekonomiskt intresse och ett bättre finansiellt välbefinnande.²⁰ Finansiellt välbefinnande och ekonomisk hälsa är ett viktigt område för att öka förståelsen och kunskapen om de ekonomiska beslut individer kan fatta och hur man kan arbeta med privatekonomi som en del av det allmänna hälsotillståndet. Sett till resultat och framtida betydelse för området ser vi därför att denna undersökning skulle kunna genomföras återkommande och fördjupas.

---

²⁰ Finansinspektionen (2024), Finansiellt välbefinnande och allmän hälsa i Sverige: <https://www.fi.se/contentassets/2e521169864d4cb1985d84dc910d82af/rapport-finansiellt-valbefinnande.pdf>

Bilaga1: Utbildningsinsatser

Denna bilaga innehåller en beskrivning av de utbildningsprojekt som FI bedrivit mellan åren 2009-2023.

Nätverkets utbildningsinsatser – Gilla din ekonomi

Nedan listas och beskrivs de utbildningsinsatser som nätverket driver.

Yrkesverksamma – Trygga din ekonomiska framtid

Utbildningsprojektet ”Trygga din ekonomiska framtid” består av en bred utbildning som passar olika personer som i sitt dagliga arbete eller samhällsengagemang möter människor som de kan sprida kunskaperna vidare.

Projektets målgrupp för utbildningarna är yrkesgrupper som möter ekonomiskt utsatta vilket inkluderar Budget- och skuldrådgivare, Konsumentvägledare, fackliga företrädare, Svenska kyrkans medarbetare, gode män, överförmyndare och hjälparbetare inom organisationer såsom Röda korset och Stadsmissionen. Utbildningsprojektet har mellan åren 2010–2023 utbildat 32 649 yrkesverksamma.

Seniorer – Tryggare ekonomi på äldre dar

Utbildningen ”Tryggare ekonomi på äldre dar” är en utbildning som riktar sig till seniorer som i sin tur sprider kunskaperna vidare till andra via sitt seniorförbund. En del av utbildningen innehåller information om digitalisering och har under de senaste åren fått ett ökat fokus på framför allt bedrägerier som är ett växande problem. Projektet och utbildningarna sker i samarbete med seniororganisationerna SPF Seniorerna, PRO, SKPF och RPG och har mellan åren 2012–2023 utbildat 1 416 seniorer som är knutna till respektive seniorförbund.

Högskola/universitet – Pensionskunskap

Utbildningen ”Pensionskunskap” är ett utbildningsprojekt för blivande personalvetare och ekonomer på flera högskolor och universitet som syftar till att öka kunskaperna om det svenska pensionssystemet bland framtida yrkesverksamma inom HR/Personalekonomi. Mellan åren 2015–2023 utbildades 1630 studenter inom ramen för projektet.

Gymnasiet – Ung Privatekonomi

Projektet ”Ung Privatekonomi” är ett oberoende utbildningsprojekt med syftet att utbilda gymnasieungdomar över hela landet i privatekonomi och sparande. Mellan åren 2015–2018 samarbetade FI med projektet för att möjliggöra föreläsningar för elever på skolor i norra delarna av Sverige. Samarbetet ledde till att 10 477 elever i Norrland utbildades inom ramen för projektet.

Skolprojekt

Nedan listas de skolprojekt som Finansinspektionen driver riktat mot olika åldersgrupper. Som en del av arbetet ingår Finansinspektionen även i samverkansgruppen ”Privatekonomi i skolan” tillsammans med Konsumentverket och Kronofogden.

Mellanstadiet – Pengalabbet

Skolprojektet ”Pengalabbet” (pengalabbet.se) är ett webbaserat spel för att öka barns kunskaper i privatekonomi. Spelet är anpassat till undervisningen i hem- och konsumentkunskap på mellanstadiet men passar också för samhällskunskapen. Pengalabbet har tagits fram av Ekonomiska museet och Finansinspektionen och har tidigare funnits som en fysisk utställning och som en mobilapplikation (app). Åren 2017–2021 laddades appen ner 65 994 gånger.

Appen ersattes senare av webbplatsen pengalabbet.se som 2022–2023 besöktes 81 703 gånger.

Högstadiet – Svinnrik

Skolprojektet ”Svinnrik” (svinnrik.se) är ett läromaterial för högstadiet på temat matsvinn och privatekonomi som Finansinspektionen driver tillsammans med Livsmedelsverket. Projektet har som syfte att främja ungas finansiella kunskaper och förmåga, genom att utgå från matsvinn och varför det är viktigt att inte slänga mat. Under 2023 samlades materialet på webbplatsen svinnrik.se och riktar sig till främst till hem- och konsumentkunskapslärare men även ungdomar, föräldrar och intresserade konsumenter i allmänhet. Under 2023 hade webbplatsen svinnrik.se 2092 besök.

Gymnasiet – Koll på cashen

Skolprojektet ”Koll på cashen” (kollpacashen.se) är ett undervisningsmaterial om privatekonomi för gymnasieelever. Syftet är att öka ungdomars intresse för och kunskap om sin privatekonomi, samt underlätta lärares undervisning i privatekonomi. Koll på cashen är ett samarbete mellan Finansinspektionen, Konsumentverket och Kronofogden. Webbplatsen kollpacashen.se har mellan åren 2009–2023 haft 446 800 besök (statistik för 2021 saknas). Under 2024 arbetar Finansinspektionen med en nyutveckling av läromaterialet i Koll på Cashen. Nyutvecklingen av läromaterialet sker i samverkan med Riksbanken för att få ett ytterligare fokus på samhällsekonomin. Materialet anpassas till den nya ämnesplanen för samhällskunskap i gymnasiet, Gy25.²¹

---

²¹ <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/forandringar-inom-skolomradet/gy25----amnesbetyg-pa-gymnasial-niva/aktuell-information-om-gy25>

Övriga projekt och målgrupper

Nedan listas de övriga projekt som Finansinspektionen driver riktat mot olika målgrupper.

Nyanlända – Ny i Sverige

Finansinspektionen driver projektet ”SFI-Ekonomi” (sfiekonomi.se) som är ett utbildningsmaterial om privatekonomi för undervisningen i svenska för invandrare (sfi). Materialet är till för att hjälpa lärare som vill arbeta med privatekonomiska frågor inom ramen för kommunernas undervisning. Materialet tar upp svenska privatekonomiska termer, orienterar i det svenska bank- och betalningssystemet och tydliggör viktiga rättigheter och skyldigheter på enkel svenska. Som hjälpmedel till undervisningen finns både en webbplats med filmer och en handbok. Webbplatsen sfiekonomi.se har åren 2010–2023 haft 308 446 besök. Handboken ”Dina pengar och din ekonomi” har 2010–2023 beställts i 199 323 exemplar.

Utbildningsprojektet ”Ny i Sverige” startade 2012 och har varit ett återkommande projekt som Finansinspektion drivit i samverkan med Länsstyrelserna. Syftet med projektet är att utbilda personer som möter nyanlända via sitt samhällsengagemang eller yrkesroll. Under de år Finansinspektionen har drivit projektet har 3323 personer utbildats.

Föräldrar – Ditt barn och dina pengar

Finansinspektionen driver projektet ”Ditt barn och dina pengar” (dittbarnochdinapengar.se) som är ett utbildningsmaterial om privatekonomi för föräldrar och blivande föräldrar. Genom en riktad insats mot föräldrar och blivande föräldrar har projektet som syfte att förebygga framtida problem och öka kunskaperna inom de områden som blir särskilt viktiga i den förändrande livssituationen som det innebär att bli förälder. Utgångspunkten är att man med kunskap kan påverka den ekonomiska framtiden för sig själv och för sitt barn. Utbildningsmaterialet finns både som en digital utbildning och som en fysisk bok. Boken är tänkt att delas ut av personer som träffar föräldrar i sitt arbete. Webbplatsen dittbarnochdinapengar.se har mellan åren 2019–2023 haft 24 431 besök. Boken ”Ditt barn och dina pengar” har mellan åren 2019–2023 beställts i 23 119 exemplar.

Unga vuxna – Ekonomismart

Projektet ”Ekonomismart” startade 2012 i syfte att utbilda långtidsarbetslösa ungdomar om privatekonomi. Finansinspektionen drev projektet tillsammans med Folkuniversitetet och utöver kurser riktade direkt till ungdomar så utbildade man även lärare. Lärarna fick utbildning i ett metodstöd om privatekonomi så de i sin tur kunde föra denna kunskap vidare till elever i gymnasieskolan. Projektet drevs mellan 2012 och 2018 och sammantaget utbildades 7533 elever och lärare.

Bilaga 2: Informationsinsatser

Följande bilaga är en redovisning av resultat från de informationsinsatser som FI drivit inom ramen för arbetet med finansiell folkbildning 2009–2023.

Aktivitet/projekt	År	Syfte/målgrup p	Kanal/media	Antal besök/utbildade/ nådda
Bilaga "Bättre ekonomi"	2009	Distribuerades tillsammans med DN.	Bilaga i tidning.	2009 400 000 läsare
Koll på cashen	2009–2023	Målgruppen är lärare och elever. Materialet är anpassat för undervisning i privatekonomi i gymnasieskolan.	Film, fysisk tävling, lärarhandledning och webbplats kollpacashen.se.	Dvd-skivor: 1 000 beställda exemplar Film: 5 754 antal visningar Tävling: 160 gymnasieskolor Webbplats: 446 800 antal besök (statistik saknas för 2021)
Nätverket Gilla din ekonomi/ Nationella nätverket för finansiell folkbildning	2013–2023	Nationella nätverket för finansiell folkbildning för sammanprivata och offentliga aktörer i gemensamma utbildningsinsatser och projekt. Syftet är att stärka allmänhetens kunskaper och privatekonomiska självförtroende.	Appen Gilla din ekonomi, webbplats gilladinekonomi.se, broschyrer och digital utbildning.	Studiehäften: 195 930 beställda exemplar App; Gilla din ekonomi: 10 457 nedladdningar Webbplats; gilladinekonomi.se: 74 014 antal besök Digital utbildning: 8 600 visningar
SFI Ekonomi	2010–2023	Ett material för invandrarundervisning på enkel svenska. Målgrupp: lärare inom svenska för invandrare.	Bok/broschyr, Dvd-skiva och webbplats sfiekonomi.se	Broschyr; "Dina pengar och din ekonomi": 199 325 beställda exemplar Webbplats: 308 446 antal besök Dvd-skiva: 4 800 beställda exemplar (statistik saknas för resterande år)

FINANSINSPEKTIONEN

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

Livet och pengarna	2012–2013	Lärare i hem- och konsumentkunskap.	Film	Film: 33 087 visningar
Pengalabbet	2017–2023	Spel för barn på mellanstadiet om vardags ekonomi.	App och webbplats	App: 65 994 nedladdningar Webbplats: 81 703 antal besök
Podcasten Privatekonomi med Finansinspektionen	2017–2023	Podcast om privatekonomi för allmänheten.	Podcast	Podcast: 62 824 lyssningar
Tjänstepension för statligt anställda	2018–2023	Film som informerar om tjänstepension för statligt anställda.	Film/ e-utbildning	2018–2023 3 349 visningar
Ditt barn och dina pengar	2019–2023	Material om privatekonomi för föräldrar och blivande föräldrar.	Bok och digital utbildning på webbplatsen dittbarnochdinapengar.se	2019–2023 studiehäfte 23 119 beställda exemplar 2019–2023 Webbplats: 24 431 antal besök
Vidareutbildning för invandrade akademiker (Finanskurs)	2022–2023	Digital utbildning för personer som kommit till Sverige från ett annat land. Det är en vidareutbildning efter SFI-materialet för målgruppen invandrade akademiker.	Webbplatsen finanskurs.se med filmer.	Webbplats: 2 294 antal besök
Svinrik	2023	Svinrik togs fram av FI i samverkan med Livsmedelsverket. Syftet är att främja ungas finansiella kunskaper och förmåga, genom att utgå från matsvinn och kunskap om varför det är viktigt att inte slänga mat.	Webbplatsen lanserades 2023, innan fanns utbildningsmaterialet på en undersida till gilladinekonomi.se.	Webbplats: 2 092 antal besök

Mer jämställt sparande	2022	Främja ett mer jämställt sparande, exempelvis genom insatser som stärker kvinnors finansiella kunskap.	Seminarium, bilaga och digitala annonser.	Seminarium: 300 personer nådda Bilaga: 154 000 personer nådda Digitala annonser: 20 898 personer nådda
Hemförsäkringskampanj	2023	Riktad kommunikationsinsats gentemot unga vuxna med syfte att uppmärksamma vikten av att omfattas av en hemförsäkring.	Informationsbrev skickades ut till unga vuxna 18–24 år.	Utskick brev: Nådde 45 000 personer. Kampanjsida på fi.se: 1 277 antal besök.
Investeringsbedrägerikampanj	2023	Omfattande kommunikationsinsats i sociala medier för att motverka att svenska konsumenter drabbas av investeringsbedrägerier.	Annonser i sociala medier (Facebook och Instagram).	Annonser i sociala medier: Nådde 1,3 miljoner svenska konsumenter. Kampanjsida på fi.se: 25 974 antal besök.
Hushållsundersökning	2023	FI:s hushållsundersökning som visar att en av fyra brister i någon grundläggande finansiell kunskap.	Kampanjsida på fi.se om grundkunskaper och ett test för att själv ta reda på sina kunskaper.	2 674 antal besök på fi.se.

Bilaga 3: Antal utbildade på kurser

Följande bilaga redovisar antalet utbildade personer från de kurser som FI har arrangerat, inom ramen för arbetet med finansiell folkbildning, år 2009–2023.

År	Projekt	Målgrupp	Antal kurser	Antal utbildade	Kanal	
2012	Ekonomismart	Långtidsarbetslösa ungdomar	-	866	Fysisk kurs	
	Koll på cashen	Gymnasieelever (för lärare)	-	36	Fysisk kurs	
	Gilla din ekonomi	Lärare	1	150	Fysisk kurs	
	Trygga din ekonomiska framtid	Fackliga företrädare	1	66	Fysisk kurs	
	Trygga din ekonomiska framtid	Vidareförmedlare	1	76	Fysisk kurs	
	Trygga din ekonomiska framtid	Budget och skuldrådgivare och konsumentvägledare	1	40	Fysisk kurs	
					Totalt: 1 234	
2013	Trygga din ekonomiska framtid	Budget- och skuldrådgivare och konsumentvägledare	1	43	Fysisk kurs	
	Pensioner och försäkringar	TCO - Fackliga företrädare	10	175	Fysisk kurs	
	Pensioner och försäkringar	PTK - Fackförbund privatanställda	6	70	Fysisk kurs	
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	2	49	Fysisk kurs	
	Gilla din ekonomi	Vidareförmedlare inom Folkuniversitet	1	22	Fysisk kurs	
	Ekonomismart	Långtidsarbetslösa ungdomar	1	925	Fysisk kurs	
	Koll på cashen	Gymnasieelever	-	40	Fysisk kurs	
	Gilla din ekonomi	Lärare	-	90	Fysisk kurs	
					Totalt: 1 414	

FINANSINSPEKTIONEN

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

2014	Trygga din ekonomiska framtid	Vidareförmedlare av kunskap inom ekonomi	1	146	Fysisk kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	10	297	Fysisk kurs
	Pensioner och försäkringar	PTK - Fackliga inom privat sektor	12	465	Fysisk kurs
	Gilla din ekonomi	Vidareförmedlare inom fack Vision och ST	10	600	Fysisk kurs
				Totalt: 1 508	
2015	Ekonomismart	Långtidsarbetslösa ungdomar	1	1 550	Fysisk kurs
	Gilla din ekonomi i skolan	Lärare	1	184	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Vidareförmedlare	1	159	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Fackligt förtroendevalda för Vision och ST	1	429	Fysisk kurs
	Pensioner och försäkringar	PTK - Fackliga inom privat sektor	1	170	Fysisk kurs
	Ung privatekonomi	Elever i 53 klasser	26	1 019	Fysisk kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	1	137	Fysisk kurs
	Pensionskunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	1	122	Fysisk kurs
				Totalt: 3 770	
2016	Ekonomismart	Elever i gymnasiet	-	1778	Fysisk kurs
	Ekonomismart metodstöd	Vidareförmedlare som möter unga i sitt yrke	1	320	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Vidareförmedlare (överförmyndare)	1	281	Fysisk kurs
	Pensioner och försäkringar	PTK - Fackliga inom privat sektor	1	106	Fysisk kurs
	Pensionskunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	1	241	Fysisk kurs

FINANSINSPEKTIONEN

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

	Gilla din ekonomi	Samarbete med Ung privatekonomi. Målgrupp: elever i gymnasiet	-	2 026	Fysisk kurs
	Våga prata pengar	Personer som möter nyanlända	-	400	Fysisk kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	1	15	Fysisk kurs
				Totalt: 5 167	
2017	Ekonomismart	Elever i gymnasieklasser	-	1 214	Fysisk kurs
	Ekonomismart	Vidareförmedlare som möter unga i sitt yrke	1	377	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Vidareförmedlare (överförmyndare)	1	221	Fysisk kurs
	Pensioner och försäkringar	PTK - Fackliga inom privat sektor	1	201	Fysisk kurs
	Pensionskunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	1	189	Fysisk kurs
	Gilla din ekonomi	I samarbete med Ung privatekonomi. Målgrupp: elever i gymnasiet	-	4 402	Fysisk kurs
	Våga prata pengar	Personer som möter nyanlända	-	489	Fysisk kurs
	Seminarium under World Investor Week	Intresserad allmänhet	1	51	Fysisk kurs
				Totalt: 7 144	
2018	Ekonomismart	Elever i gymnasieklasser	-	325	Fysisk kurs
	Ekonomismart metodstöd	Vidareförmedlare som möter unga i sitt yrke	1	178	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Vidareförmedlare (överförmyndare)	1	159	Fysisk kurs
	Pensioner och försäkringar	PTK - Fackliga inom privat sektor	1	173	Fysisk kurs
	Pensionskunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	4	169	Fysisk kurs
	Gilla din ekonomi	I samarbete med Ung privatekonomi. Målgrupp: elever i gymnasiet	-	3 030	Fysisk kurs

FINANSINSPEKTIONEN

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

	Våga prata pengar	Personer som möter nyanlända	-	419	Fysisk kurs
				Totalt: 4 453	
2019	Trygga din ekonomiska framtid	Hem- och konsumentkunskaps-lärare	1	109	Fysisk kurs
	Pensionskunskap	Studenter på ekonom- och personalvetarprogrammet	4	166	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Svenska Kyrkan	5	150	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Budget- och skuldrådgivare	1	24	Fysisk kurs
	Pensioner och försäkringar	Fackförbund privatanställda (PTK)	4	143	Fysisk kurs
				Totalt: 592	
2020	Pensioner och försäkringar	Fackförbund privatanställda (PTK)	6	71	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Anställda inom Svenska kyrkan	4	159	Digital kurs
	Pensioner och försäkringar	TCO - Fackliga företrädare	1	58	Fysisk kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/SPF/SKPF/RPG	5	109	Digital kurs
	Pensionskunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	4	170	Digital kurs
				Totalt: 567	
2021	Trygga din ekonomiska framtid	Hem- och konsumentkunskaps-lärare	1	129	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Budget- och skuldrådgivare och medlemmar i Riksförbundet för frivilliga samhällsarbetare (RFS)	1	379	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Svenska kyrkan	2	105	Digital kurs
	Pensioner och försäkringar	TCO - Fackliga företrädare	1	47	Digital kurs
	Pensionskunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	4	215	Digital kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	2	125	Digital kurs

FINANSINSPEKTIONEN

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

				Totalt: 1000	
2022	Trygga din ekonomiska framtid	Hem- och konsumentkunskaps-lärare	1	54	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Målgrupp: seniorer	1	52	Digital kurs
	Money Week	Hem- och konsumentkunskaps-lärare	1	92	Digital kurs
	Pensions-kunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	4	249	Fysisk kurs
	Ny i Sverige	I samverkan med länsstyrelserna. Målgrupp: personer som möter nyanlända i sitt arbete	11	1 550	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Medarbetare inom Svenska kyrkan	6	173	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Personal på Folkuniversitetet	1	13	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Riksförbundet för frivilliga samhällsarbetare (RFS)	2	39	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Unga aktiesparare	4	300	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Budget- och skuldrådgivare och konsumentvägledare	1	133	Digital kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	5	127	Digital kurs
				Totalt: 2 782	
2023	Pensions-kunskap	Studenter på personalvetarprogrammet	4	161	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Svenska kyrkan	5	239	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Riksförbundet för frivilliga samhällsarbetare (RFS)	4	468	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Budget- och skuldrådgivare och konsumentvägledare	2	235	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Föreningen FVO och andra stödorganisationer	1	42	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Fryshuset för ensamstående mammor	1	75	Digital kurs

FINANSINSPEKTIONEN

FI:s arbete på området finansiell folkbildning

	Trygga din ekonomiska framtid	Fryshuset för ensamstående mammor	1	24	Fysisk kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Socialsekreterare och flyktinghandläggare	2	205	Digital kurs
	Trygga din ekonomiska framtid	Samhälls- och hälsokommunikatörer	2	131	Digital kurs
	Ny i Sverige	I samverkan med länsstyrelserna. Målgrupp: personer som möter nyanlända i sitt arbete	2	104	Digital kurs
	Tryggare ekonomi på äldre dar	Seniorer inom organisationerna PRO/RPG/SKPF/SPF	7	560	Digital kurs
				Totalt: 2 244	